

Länsirata Oy:n ratahankkeen rakentamista ja rahoittamista koskeva esisopimus valtion ja osakaskuntien kesken

457/08.01.00/2022

Kaupunginhallitus 24.06.2024 § 266

Valtio ja Länsirata Oy:n osakkaana olevat kunnat Turku, Espoo, Salo, Lohja, Vihti ja Kirkkonummi ovat neuvotelleet keskenään esisopimuksen ehdoista, tavoitteena siirtyä Länsirata-hankkeen rakentamisvaiheeseen. Hankkeen suunnitteluvaiheessa mukana ollut Helsinki ei enää osallistuisi rakentamisvaiheeseen. Siirtyminen rakentamisvaiheeseen koskisi tässä vaiheessa osahankkeita: Espoo-Kirkkonummi, Vihti-Lohja, Salo-Hajala sekä Nunna-Kupittaa.

Kuluvalla hallituskaudella on tarkoitus laatia koko yhteysvälin rakentamissuunnitelma ja aloittaa yhteysvälien Espoo-Kirkkonummi ja Salo-Hajala rakentaminen, joiden kustannusarvio on yhteensä noin 600 miljoonaa euroa. Esisopimuksen perusteella neuvoteltavassa osakassopimuksessa on valtion puolelta asetettu tavoitteeksi, että valtio ja kunnat sitoutuvat rahoittamaan hankkeen rakennusvaihetta 400 miljoonalla eurolla eli yhteensä 800 miljoonalla eurolla. Kuntien osuus jakautuisi näiden kesken erikseen sovittavalla tavalla. Tämän lisäksi yhtiölle annettaisiin oikeus ottaa vierasta pääomaa enintään 500 miljoonaa euroa. Hankkeen ratasuunnitteluun on jo myönnetty EU:n CEF-tukea ja parhaillaan vireillä olevasta hausta haetaan tukea myös nyt liikkeelle lähtevien rataosuuksien rakentamiseen sekä koko ratavälin rakentamissuunnitteluun.

Tähän nyt käsillä olevaan kokonaisuuteen eivät sisälly Lohja-Salo- ja Hajala-Nunna -yhteysvälien toteuttaminen ja rahoittaminen, joista päätetään myöhemmin erikseen. Näiden yhteysvälien toteuttamisen alustava kustannusarvio on noin 1,6 miljardia euroa.

Yhtiön on tarpeen jo nyt ennen tehdä tulevaa rakentamista koskevia valmistelevia töitä, jotta rakentamiseen haetun ja mahdollisesti myönnettävän CEF-tuen edellyttämässä aikataulussa on mahdollista pysyä. Tästä syystä neuvotteluiden jatkamisen lisäksi nyt päätettävän esisopimuksen lisäksi osakkaat sopivat, että Länsirata Oy voi käyttää ratasuunnitteluvaiheeseen annettua rahoitusta 1,4 miljoonan euron osalta rakentamisvaihetta koskeviin ja sitä valmisteleviin töihin.

Osakkaat tulevat jatkamaan neuvotteluja varsinaisesta osakassopimuksesta. Rakentamisvaiheeseen siirtymisen reunaehdoja käsittelevä esisopimus edellyttää kaikkien osapuolten toimivaltaisten päätöksentekielimien päätökset. Osapuolten tulee myös hyväksyä myöhemmin laadittava lopullinen osakassopimus. Valtion osalta tarvitaan eduskunnan päätökset valtion talousarviosta.

Lisätiedot	Kaupunginjohtaja Pasi Perämäki, pasi.peramaki@lohja.fi
Liite	- Esisopimus ja osakassopimuksen muutos 12.6.2024
Oheismateriaali	- Turun tunnin juna loppuraportti 2023 - Turun tunnin juna vaikuttavuusanalyysi 2023
Esittelijä	Kaupunginjohtaja Perämäki Pasi

Päätösesitys

Kaupunginhallitus päättää

1. hyväksyä, että yhtiö voi käyttää enintään 1,4 milj. euroa töihin, jotka nykyisen osakassopimuksen mukaan kuuluvat rakentamisvaiheeseen ja siten yhtiön toimialan ulkopuolelle.

2. hyväksyä liitteen mukaisen esisopimuksen ehdolla, että kaikki sopimuksen osapuolet hyväksyvät ja allekirjoittavat esisopimuksen ja oikeuttaa kaupunginjohtajan tai hänen määräämänsä neuvottelemaan osakassopimuksen yhteydessä kirjattavien muutosten yksityiskohdista.

3. että sopimus/sopimukset voidaan allekirjoittaa jo ennen päätöksen lainvoimaiseksi tuloa, jotta allekirjoittaminen olisi mahdollista ennen heinäkuun puoliväliä.

4. tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta kokouksessa.

Käsittely

Kaupunkirakennejohtaja Pekka Puustosalo ja talousjohtaja Raija Lindroos liittyivät kokoukseen asiantuntijoiksi klo 17.38 tämän asian käsittelyn alkaessa.

Kaupunginhallituksen jäsen Pirjo-Leena Forsström poistui kokouksesta klo 18.10.

Kaupunginhallituksen varajäsen Birgitta Kuosmanen saapui kokoukseen klo 18.19.

Kaupunkirakennejohtaja Pekka Puustosalo ja talousjohtaja Raija Lindroos poistuivat kokouksesta klo 18.20 ennen päätöksentekoa.

Vastaesitys

Keskustelun kuluessa kaupunginhallituksen jäsen Päivi Alanne teki kaupunginhallituksen varapuheenjohtaja Hannele Maittilan kannattamana seuraavan vastaesityksen:

”Lohjan kaupunki päättää,

1. ettei se ole toistaiseksi valmis hyväksymään liitteenä olevaa esisopimusta. Liitteenä olevan esisopimuksen mukaan valtio sitoutuu maksamaan tässä vaiheessa 400 miljoonaa ja kunnat toiset 400 miljoonaa. Lisäksi kunnat ottavat 30 % vastuun 800 miljoonan lainasta, jonka valtio ottaa. Hanke on pilkottu osiin, jolloin kokonaiskustannukset hämärtyvät. Lohja-Salo välisen radan kustannukset puuttuvat vielä. Kustannukset ovat Lohjalle aivan liian kovat. Lohja joutuu rahoittamaan omaa osuuttaan lainarahalla, jonka kulujen maksu alkaa heti. Ennusteet väestönkasvusta Suomessa ja koko Pohjois-Euroopassa ovat päivittyneet merkittävästi alemmalle tasolle kuin mitä ne olivat viisi vuotta sitten. Väestö ei kasva. Länsirata-suunnitelman takana on ajatus siitä, että kaikki radanvarren kunnat, Kirkkonummi, Vihti, Lohja, saisivat merkittävästi uusia asukkaita radan myötä. Tälle toiveelle ei ole katetta

2. tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta kokouksessa.”

Äänestys

Puheenjohtaja totesi, että keskustelun kuluessa on tehty kannatettu vastaesitys, josta ei olla yksimielisiä. Puheenjohtajan esityksestä suoritettiin sähköinen äänestys seuraavasti:

ne, jotka kannattavat pohjaesitystä äänestävät JAA

ne, jotka kannattavat Alanteen vastaesitystä äänestävät EI.

JAA: 11 ääntä (Nevalainen Merja, Sundqvist Kaj, Aittakumpu Birgit, Skaffari Laura, Saukkola Heli, Hillner Tom, Turunen Janne, Saarinen Markku, Lackman Taina, Kuosmanen Birgitta, Junnila Matti)

Ei: 2 ääntä (Alanne Päivi, Maittila Hannele).

Puheenjohtaja totesi, että äänin 11-2 pohjaesitys on tullut kaupunginhallituksen päätökseksi.

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esityksen mukaan.

Täytäntöönpano

ote Liikenne- ja viestintäministeriön Ohjausyksikkö, Konserniohjausosasto (altti.iiskola@gov.fi), Länsirata Oy ja osakaskunnat tiedoksi kaupunkirakennepäälliköksi Puistosalo, talousjohtaja Lindroos
